

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 301/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vedené pod sp. zn. Rvp 23379/2013, sp. zn. Rvp 23381/2013 a sp. zn. Rvp 23382/2013 vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 365/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013, v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 614/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 623/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 23379/2013, sp. zn. Rvp 23381/2013 a sp. zn. Rvp 23382/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 23379/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 17. decembra 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 365/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013, v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 614/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 623/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenia krajského súdu“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka v konaniach vedených na Okresnom súde Zvolen, prípadne na Okresnom súde Revúca (ďalej len „príslušné okresné súdy“) podala námietky zaujatosti. Príslušné okresné súdy uzneseniami uložili sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesené námietky zaujatosti. Proti uzneseniam príslušných okresných súdov podala sťažovateľka odvolania.

Príslušné okresné súdy sťažovateľke vyrubili uzneseniami za podané odvolania súdny poplatok podľa položky č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov [príloha zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)] za spracovanie hromadného podania.

Okresný súd Zvolen vyrubil sťažovateľke uznesením č. k. Spr 639/2013-7 z 27. mája 2013 súdny poplatok v sume 164 € „za spracovanie hromadného podania, pozostávajúceho zo 164 odvolaní proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti, doručených súdu 14. 05. 2013“.

Okresný súd Zvolen vyrubil sťažovateľke uznesením č. k. Spr HP 874/13-5 z 22. júla 2013 súdny poplatok v sume 18 € „za spracovanie hromadného podania z 26. 06. 2013, týkajúceho sa podaní, ktorých zoznam tvorí prílohu rozhodnutia o poplatkovej povinnosti“.

Okresný súd Revúca vyrubil sťažovateľke uznesením č. k. Spr-HP 20/2013-14 z 19. júla 2013 súdny poplatok v sume 1 080 € „za spracovanie hromadného podania, pozostávajúceho z 1 080 odvolaní proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti, doručených súdu dňa 01. 07. 2013 o 12,30 hod.“.

Proti uzneseniam príslušných okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania – špecifikovaných odvolaní podala sťažovateľka odvolania. Krajský súd svojimi napadnutými uzneseniami potvrdil rozhodnutia príslušných okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania – špecifikovaných odvolaní.

Tvrdenie o porušení označených práv sťažovateľka odôvodňuje takto:

«... Povinnosť úhrady poplatku za úkony súdu, tak ako bola stanovená súdom v napadnutom uznesení, nemožno sťažovateľovi uložiť.

... Z napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločne hromadné podanie. Bez existencie akejkoľvek špecifikácie v tomto naznačenom smere nie je možné ukladať sťažovateľovi povinnosť úhrady poplatku za úkony súdu. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Súd môže viazať povinnosť úhrady len ku konkrétnemu (jednotlivému) úkonu a preto v uznesení musí špecifikovať akého konkrétneho úkonu sa úhrada týka.

... Akokoľvek, sťažovateľ nenavrhol súdu vykonať úkony. Podľa ust. § 1 zákona č. 71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh. Poplatky sa môžu vyberať aj za konanie a úkony vykonávané

bez návrhu v prospech poplatníka, ale len ak je to v sadzobníku výslovne uvedené. V položke 20b nie je výslovne uvedené, že poplatok za spracovanie hromadného podania je možné vyberať bez návrhu poplatníka na vykonanie úkonu súdu. Poznávame, že poplatok z návrhu na začatie konania nie je možné zamieňať s poplatok za úkony súdu.

... Z napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, prečo boli podania súdom vyhodnotené ako také, ktoré tvoria súčasť iných, viac než desiatich podaní podaných tým istým subjektom v ten istý deň. Táto skutočnosť musí byť v spojení s ust. § 42a OSP známa a musí byť nezameniteľne definovaná. Inak by hrozilo, že súd vyhlási akékoľvek podanie za súčasť hromadného podania a spoplatní ho. Tvrdíme, že podanie nie je hromadným podaním.

... Z napadnutého uznesenia tiež nie je zrejmé, či spoplatnené podanie je vo vzťahu k skupine podaní (hromadnému podaniu) podaním v poradí desiatym alebo iným a či má byť, alebo nemá byť spoplatnené. Spoplatnené totižto v spojení s ust. § 42a OSP nemôže byť podanie, ktoré je v poradí prvým až deviatym podaním.

... Vyššie uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím všeobecného významu, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007 cit: „Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“

... Napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. V zmysle ust. § 169 ods. 1 OSP cit: „v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.“ Výnimky z povinnosti uviesť v písomnom vyhotovení uznesenia odôvodnenie ustanovuje § 169 v odsekoch 2 a 3, pričom tam uvedené podmienky pri napadnutom uznesení splnené neboli. Z uvedeného dôvodu je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. Keďže napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, skutkové a právne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu sťažovateľ nepozná a rozhodnutie je bez odôvodnenia nepreskúmateľné.»

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej namietala, že príslušné okresné sudy mali prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) z dôvodu, že „všeobecne záväzná právny predpis, konkrétne položka č. 20b Sadzobníka súdnych poplatkov (príloha zákona č. 71/1992 Zb.), ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou. Porušovateľ, alebo súd prvého stupňa, mali v tomto prípade postúpiť návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.“.

Sťažovateľka následne uvádza podrobnú argumentáciu smerujúcu k záveru, že zavedenie «poplatku za spracovanie hromadného podania ústavne nekonformne deformuje záruku základného práva na prístup k súdu osoby, ktorej postavenie je iné z dôvodu, že v jeden deň, pred jedným súdom podáva desať a viac návrhov. Táto osoba je zároveň z uvedeného dôvodu znevýhodňovaná a poškodzovaná vo svojej majetkovej sfére oproti iným osobám, ktoré realizujú podanie v ten istý deň, pred tým istým súdom v počte menšom ako desať kusov. To všetko je ústavne neprípustné a predstavujúce porušenie základných justičných práv.

Žiadna právna úprava doposiaľ, teda ani zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a ani zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch nepozná poplatok, ktorý by bol pomenovaný „poplatok za spracovanie podania“. Osobitný poplatok za spracovanie neexistuje.».

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví, že postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 365/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013, v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 614/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 623/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 (ďalej spolu aj „predmetné konania a uznesenia krajského súdu“) bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, označené uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spojeniu vecí na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 23379/2013, sp. zn. Rvp 23381/2013 a sp. zn. Rvp 23382/2013, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a charakter rozhodnutí krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Sťažovateľka sťažnosťami namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktorými tento súd v odvolacom konaní potvrdil uznesenia súdu prvého stupňa o povinnosti sťažovateľky zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadných podaní – špecifikovaných odvolaní, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

V súvislosti s vecným preskúmaním napadnutých uznesení krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, poukazuje ústavný súd na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich

imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranné, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení

však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj ESĽP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázkou, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie,

vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažností aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosti nie sú zjavne neopodstatnené.

Sťažovateľka v sťažnostiach predovšetkým namieta, že krajský súd nesprávne aplikoval prílohu (Sadzobník súdnych poplatkov položka 20b) zákona o súdnych poplatkoch, čím malo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutých rozhodnutí krajský súd uviedol:

«Platenie súdnych poplatkov je upravené Zákonom o súdnych poplatkoch, ktorý stanovil, ktoré úkony a konania súdov sú spoplatnené súdnymi poplatkami (§ 1 ods. 1 a 2

Zákona o súdnych poplatkoch a Sadzobník súdnych poplatkov, ktorý je prílohou Zákona osudných poplatkoch). Ak súdy rozhodujú opravách a povinnostiach účastníkov podľa Zákona o súdnych poplatkoch, rozhodujú ako samostatný orgán oprávnený vykonať poplatkový úkon a pre konanie v týchto prípadoch primerane použijú Občiansky súdny poriadok (§ 14 Zákona o súdnych poplatkoch). Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. augusta 2010 sp. zn. IV. ÚS 249/2010.

Podľa obsahu spisu okresný súd správne označil za poplatníka navrhovateľa, ktorý dňa 14. 05. 2013 podal na tamojší súd... (viac ako desať, pozn.) odvolaní proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku podľa zoznamu, ktorý k odvolaniam pripojil navrhovateľ a označil ako zoznam podaných odvolaní voči súdnemu poplatku za námietku zaujatosti... Potvrdenie o prijatí hromadného podania v zmysle ust. § 139a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, špeciálny súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „vyhláška“) bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa spolu s vyššie uvedenou prílohou (zoznamom podaní, ktoré tvoria hromadné podanie) doručené... Tvrdenie navrhovateľa, že nie je zrejmé, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločné hromadné podanie bez akejkoľvek špecifikácie, preto nie je dôvodné. Navrhovateľovi bolo doručením potvrdenia o prijatí hromadného podania určitou a zrozumiteľnou formou oznámené, za ktoré konkrétne podania, ktoré boli špecifikované spisovou značkou a tým, kedy k prijatiu týchto podaní došlo, mu vznikla poplatková povinnosť. V úvodnej časti napadnutého uznesenia bolo uvedené, že súdny poplatok sa týka hromadného podania... odvolaní voči uzneseniu na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti, doručených súdu ... Uvedené označenie dostatočným a nezameniteľným spôsobom identifikuje podania, ktoré súd posúdil ako hromadné podanie odvolateľa podliehajúce súdnemu poplatku.

Navrhovateľ správne v odvolaní uviedol, že súd môže viazať povinnosť úhrady len ku konkrétnemu jednotlivému úkonu, ktorý musí byť v uznesení špecifikovaný a túto povinnosť si okresný súd splnil. Z ustanovenia § 139 vyhlášky vyplýva povinnosť súdu podávateľovi návrhu vydať potvrdenie o prijatí podania s tým, že ak v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia bolo súdu doručené podanie poštou alebo v rámci hromadného podania, potvrdenie o prijatí podania sa podávateľovi odovzdá pri prvom úkone súdu voči nemu.

Uvedeným úkonom bolo práve uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania. Náležitostí potvrdenia o prijatí hromadného podania upravuje § 139a vyhlášky, z ktorého je zrejmé, že uvedené podanie obsahuje označenie súdu, označenie účastníkov konania a údaj o ich počte v rozsahu, v akom sú tieto údaje zrejmé pri prevzatí hromadného podania pred jeho spracovaním, ako aj meno a priezvisko predsedu súdu alebo ním povereného zamestnanca súdu, spisovú značku, dátum a čas prijatia hromadného podania (hodina a minúta) a podpis zamestnanca podateľne, ktorý hromadné podanie prijal. Predmetné potvrdenie o prijatí hromadného podania, ktoré tvorí súčasť tohto spisu, vyžadované náležitosti obsahuje.

Podľa § 139b vyhlášky spracovaním hromadného podania je zistenie počtu podaní tvoriacich hromadné podanie a spracovanie zoznamu podaní tvoriacich hromadné podanie v členení na podania tvoriace hromadné podanie určené na odoslanie inému súdu a na podania určené na zapísanie do príslušného súdneho registra. Spracovaním hromadného podania je ďalej vykonanie úkonov podľa odsekov 2 až 6 na súde, ktorý hromadné podanie prijal.

Podľa § 42a OSP tvorí hromadné podanie najmenej 10 podaní doručených tomu istému súdu tým istým účastníkom v jeden deň.

Podľa položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov za spracovanie hromadného podania za každé podanie, ktoré tvorí hromadné podanie, je poplatok 1,- EUR.

Ustanovenia § 42a OSP a Zákona o súdnych poplatkoch v sadzobníku súdnych poplatkov nadobudli účinnosť dňa 28. 03. 2013 zákonom č. 64/2013 Z. z. a je teda zrejmé, že k vydaniu potvrdenia o prijatí hromadného podania a vyrubení poplatku došlo v súlade s platným predpisom. Odvolateľom citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 39/2007 nie je priliehavé, lebo súd nepoužil analógiu a predmetom poplatkového úkonu nie je súdne konanie, ale úkon súdu (spracovanie hromadného podania) podľa zákonom určenej položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov.

Z ustanovenia § 42a OSP vyplýva, že hromadné podanie tvorí najmenej 10 podaní doručených tomu istému súdu tým istým účastníkom v jeden deň. Okresný súd prijal... (viac ako desať, pozn.) odvolaní, ktoré boli adresované tomu istému súdu tým istým účastníkom v jeden deň, preto za každé podanie, ktoré tvorí hromadné podanie, sa platí súdny poplatok za jeho spracovanie vo výške 1,- EUR. Výklad navrhovateľa,

že „spoplatnené nemôže byť podanie, ktoré je v poradí prvým až deviatym podaním“, z právneho predpisu nevyplýva. Spoplatneniu podlieha každé podanie, ktoré tvorí hromadné podanie, keď kritérium hromadného podania určuje § 42a ods. 1 OSP. Všetky tieto kritériá boli u odvolateľa splnené, čo vyplýva zo zoznamu vecí tvoriaceho prílohu napadnutého uznesenia a tento zoznam predložil súdu aj samotný účastník konania. Vyberanie súdneho poplatku za spracovanie hromadného podania podľa položky 20b sadzobníka súdnych poplatkov vyplýva priamo z povahy tohto podania, a to za jeho spracovanie podľa zákona, bez ohľadu, či spracovanie hromadného podania účastník navrhne.

Odvolací súd na záver konštatuje, že vo veciach súdnych poplatkov súd rozhoduje podľa § 167 OSP. vždy uznesením. Z napadnutého uznesenia je nepochybné, komu bola povinnosť zaplatiť súdny poplatok uložená, v akej výške a za aký úkon súdu. V posudzovanej veci navrhovateľ podal odvolanie proti uzneseniam vydaným v konaniach, ktoré uviedol v prílohe. Z uznesenia okresného súdu je zrejmé, ktorý súd ho vydal, ďalej obsahuje označenie účastníkov poplatkového úkonu, (ktorým je navrhovateľ ako podávateľ hromadného podania v zmysle ust. § 139a vyhlášky), označenie veci (spracovanie hromadného podania – odvolaní proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku podania zo dňa...), výrok, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok a odôvodnenie vyjadrené určením položky sadzobníka súdnych poplatkov, na základe ktorej povinnosť zaplatiť súdny poplatok vyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd nepovažoval odvolanie navrhovateľa za dôvodné a napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.»

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutých uzneseniach zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnil, a preto predmetné uznesenia okresných súdov potvrdil ako vecne správne. Napadnuté uznesenia krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch (položka 20b sadzobníka súdnych poplatkov).

Námietku sťažovateľky, že krajský súd mal prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP, nemožno akceptovať. Predpokladom uvedeného postupu je to, že súd dospeje k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Krajský súd v napadnutých uzneseniach podáva výklad príslušných ustanovení, pričom je zrejmé, že nedospel k záveru o rozpore týchto ustanovení s ústavou, preto nebol povinný prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP.

V súvislosti s touto námietkou sťažovateľky poukazuje ústavný súd tiež na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej je ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy viazaný prezumpciou ústavnosti právnej normy, ktorá sa má (mala) na posudzovaný prípad aplikovať (porovnaj I. ÚS 39/96, I. ÚS 259/07, III. ÚS 225/04, IV. ÚS 2/08, IV. ÚS 50/2010). Z uvedeného tiež vyplýva, že ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy neskúma ako predbežnú otázku, či právna norma, ktorú všeobecné súdy aplikovali (mali aplikovať), je v súlade s ústavou.

Ústavný súd taktiež poukazuje na to, že nemá právomoc z vlastného podnetu (ex off) začať konanie o súlade zákonov s ústavou podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Toto konanie môže začať výlučne na základe návrhu na to oprávnenej osoby [čl. 130 ods. 1 písm. a) až f) ústavy, obdobne aj § 37 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) až f) zákona o ústavnom súde].

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutými uzneseniami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v ich petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2014